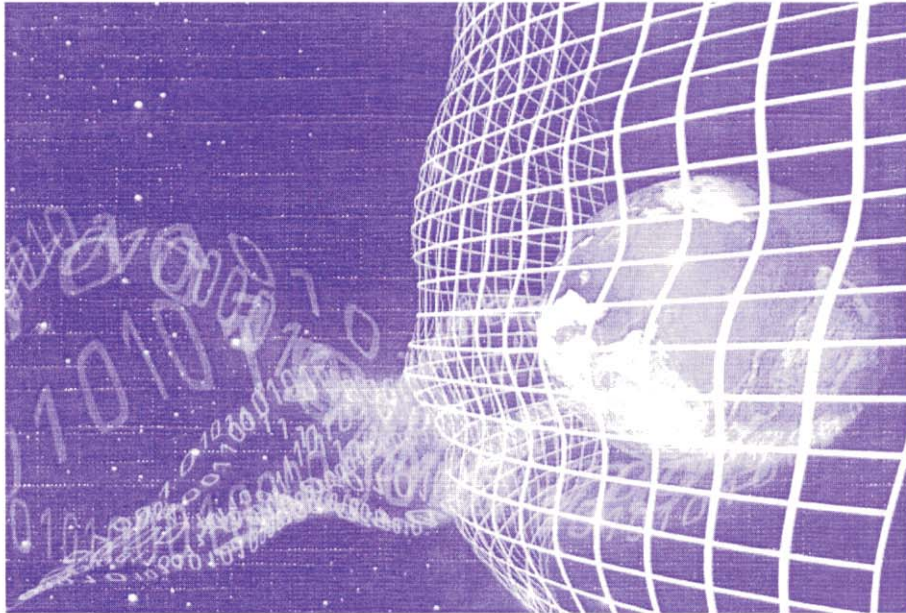

ISSN 1019-5262

Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України

Міжнародний
науково-теоретичний
журнал

КИБЕРНЕТИКА
И
СИСТЕМНЫЙ
АНАЛИЗ

4 2019

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

I.B. СЕРГІЄНКО, академік
НАН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

I.M. КОВАЛЕНКО, заст. головного
редактора, академік
НАН України

O.A. ЛЕТИЧЕВСЬКИЙ, заст. головного
редактора, академік
НАН України

H.B. ШИШКІНА, заст. головного
редактора,
канд. фіз.-мат. наук

A.B. АНІСІМОВ, чл.-кор.
НАН України

B.Ф. ГУБАРЕВ, чл.-кор.
НАН України

A.M. ГУПАЛ, чл.-кор.
НАН України

Г.П. ДОНЕЦЬ, доктор фіз.-мат. наук

Ю.М. ЄРМОЛЬЄВ, академік
НАН України

B.K. ЗАДРАКА, академік
НАН України

M.З. ЗГУРОВСЬКИЙ, академік
НАН України

M.Ю. ІЛЬЧЕНКО, академік
НАН України

B.C. КОРОЛЮК, академік
НАН України

M.Ю. КУЗНЕЦОВ, чл.-кор.
НАН України

B.M. КУНЦЕВИЧ, академік
НАН України

B.H. РЕДЬКО, академік
НАН України

O.M. ХІМІЧ, чл.-кор.
НАН України

МІЖНАРОДНА РЕДАКЦІЙНА РАДА

Ж. БОННІН, професор, Франція

A.Д. ГВІШИАНІ, академік РАН

Д. ПЛЬБЕРТ, професор,
Велика Британія

Ф. ГЛОВЕР, професор, США

B.O. ЄМСЛІЧЕВ, професор, Білорусь

Ю.І. ЖУРАВЛЬОВ, академік РАН

O.B. КУРЖАНСЬКИЙ, академік РАН

B.Л. МАКАРОВ, професор,
Велика Британія

A. ПАКШТАС, професор,
США

П.М. ПАРДАЛОС, професор, США

E.X. ТИУГУ, академік АН Естонії

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

Журнал «Кибернетика и системный анализ»
Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України
проспект Академіка Глушкова, 40
03187, Київ-187, Україна

Телефони: +38(044) 526-00-59, 526-64-61

E-mail: kisa-casa@ukr.net, факс: +38(044) 526-41-78

<http://www.kibernetika.org>

Журнал публікує оригінальні та оглядові статті, матеріали проблемного і дискусійного характеру, звіти про конференції з питань кібернетики та системного аналізу, бібліографічні огляди, рецензії на монографії, інформує читачів про новітні досягнення вітчизняної і закордонної кібернетики.

Тематичні розділи:

КІБЕРНЕТИКА

Теоретичні проблеми кібернетики

Проектування кібернетичних систем

Проблеми штучного інтелекту

Економічна кібернетика

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ

Теорія систем і математичні проблеми системного аналізу

Теорія оптимальних рішень

Прикладні методи системного аналізу

**ПРОГРАМНО-ТЕХНІЧНІ
КОМПЛЕКСИ**

Архітектура програмно-технічних комплексів

Математичне і програмне забезпечення

Нові інформаційні технології в медицині, біології, лінгвістиці, юриспруденції тощо.

**НОВІ ЗАСОБИ КІБЕРНЕТИКИ,
ІНФОРМАТИКИ, ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ
ТЕХНІКИ ТА СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ**

ДИСКУСІЙНІ ПОВІДОМЛЕННЯ

ЖУРНАЛ ПЕРЕВИДАЄТЬСЯ У США
АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ВИДАВНИЦТВОМ
Springer ПІД НАЗВОЮ
CYBERNETICS AND SYSTEMS ANALYSIS

Інформація для авторів на сайті
<http://www.springer.com/10559>

Журнал *Cybernetics and Systems Analysis* реферується або індексується агентствами SCOPUS, INSPEC, Zentralblatt Math, Google Scholar, EBSCO, CSA, ProQuest, Academic OneFile, Academic Search, ACM Digital Library, Computer Science Index, CSA Environmental Sciences, EI-Compendex, Gale, INIS Atomindex, io-port.net, Mathematical Reviews, OCLC, SCImago, STMA-Z, Summon by ProQuest; реферується у Реферативному журналі та обробляється в Базах даних «ВИНИТИ» (Москва, Росія).

Журнал внесено до категорії «А» переліку наукових фахових видань України за галузями «Фізико-математичні науки» і «Технічні науки».

КИБЕРНЕТИКА И СИСТЕМНЫЙ АНАЛИЗ

Том 55 № 4 ЛИПЕНЬ — СЕРПЕНЬ 2019

МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ ЖУРНАЛ
ІНСТИТУТУ КІБЕРНЕТИКИ імені В.М. ГЛУШКОВА
НАН УКРАЇНИ
ВИХОДИТЬ 6 РАЗІВ НА РІК
ЗАСНОВАНИЙ У СІЧНІ 1965 РОКУ
(до № 4, 1991 року мав назву «КИБЕРНЕТИКА»)

ЗМІСТ

КІБЕРНЕТИКА

- Мейтус В.Ю.** Проблемы построения интеллектуальных систем. Представление знаний 3
- Смоляков Э.Р.** Эффективный метод исследования устойчивости существенно нелинейных динамических систем . . . 15
- Григорьян Ю.Г.** Аксиомы неоднородной геометрии. 24
- Елфимова Л.Д.** Новый быстрый рекурсивный алгоритм умножения матриц. 33

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ

- Згуровский М.З., Касьянов П.О., Горбань Н.В., Палийчук Л.С.** Качественный и количественный анализ слабых решений энергобалансных климатологических моделей . . . 39
- Трофимчук А.Н., Васянин В.А.** Задача выбора пропускных способностей дуг с ограничением на время задержки потоков 50
- Приказчиков В.Г.** Дискретный спектр оператора Лапласа с разными условиями на границе произвольного треугольника 61
- Яковлев С.В.** Формализация задач оптимизации пространственных конфигураций с использованием специального класса функций 71
- Fusek M., Michálek J.** Statistical inference for type I multiply left-censored samples from Weibull distribution 81
- Айда-Заде К.Р., Гашимов В.А.** Оптимизация размещения сосредоточенных источников и точек контроля процесса нагрева пластины 97
- Калюх Ю.И., Трофимчук А.Н., Лебедь А.Г.** Численное решение двухточечных задач статики распределенных протяженных систем с помощью метода Нелдера–Мида 109

© ІНСТИТУТ
КІБЕРНЕТИКИ
імені В.М. ГЛУШКОВА
НАН УКРАЇНИ, 2019

Свідцтво
про реєстрацію
КВ № 1331 від 22.03.95

Марценюк В.П., Сверстюк А.С., Гвоздецкая И.С. Использование дифференциальных уравнений с запаздыванием на гексагональной решетке для моделирования иммуносенсоров. . .	119
Заяць В.М., Рибицька О.М., Заяць М.М. Підхід до оцінювання цінності та кількості інформації в системах масового обслуговування на основі теорії розпізнавання образів та нечітких множин	133
Хамдамов Р.Х., Рахманов Х.Э. Алгоритм сегментации символов номерного знака транспортного средства	145
Біленко В.І., Божонок К.В., Дзядик С.Ю., Кирилах Н.Г. Аналіз узагальнених інтегральних моделей з керованою пам'яттю на основі а-методу В.К. Дзядика	152
Смирнова О.В., Котляр В.Ю. О некоторых моделях биржевой торговли на высокорискованных финансовых рынках. . . .	158
Гурин А.Л. Методы решения задач о математических сейфах на матрицах с разными типами замков	166
ПРОГРАМНО-ТЕХНІЧНІ КОМПЛЕКСИ	
Шило В.П., Чупов С.В. Ефективні способи організації паралельної роботи оптимізаційних алгоритмів	176
Каленчук-Порханова А.А. Математическое моделирование токовых состояний водных объектов	184
НОВІ ЗАСОБИ КІБЕРНЕТИКИ, ІНФОРМАТИКИ, ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ ТА СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ	
Краснобаев В.А., Кошман С.А. Метод реализации арифметической операции сложения в системе остаточных классов на основе использования принципа кольцевого сдвига	194

Затверджено до друку вченою радою Інституту кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України (протокол № 7 від 25.06.2019).

Наукові редактори: **В.Б. Бєлова, Г.В. Яроцька, Л.А. Ковтун, О.Ю. Поліщук**
Комп'ютерний набір і верстання: **Н.Б. Шишкіна, Г.В. Зорько, А.Ю. фон Ерцен-Глерон, Ю.І. Нагорний, М.А. Гупал**

Підписано до друку 25.06.2019. Формат 70x108/16.
Папір офсетний. Друк цифровий. Обл.-вид. арк. 17. Наклад 205 прим. Зам. № 49.

Видавець і виготовлювач
Інститут кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України
03187, Київ 187, проспект Академіка Глушкова, 40.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 5427 від 08.08.2017.